

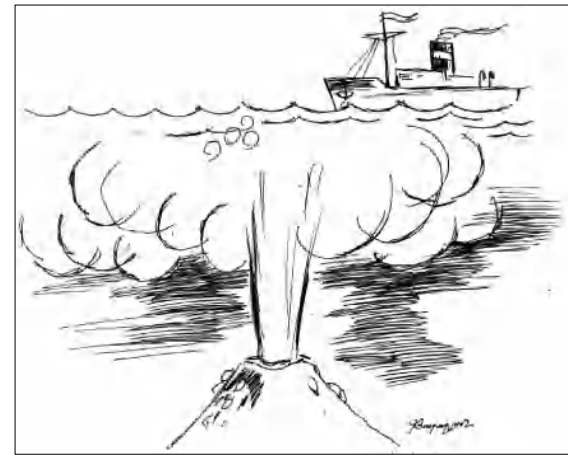

«Նոր հայսնված» զոհե՞ր, թե՞ գալիք սադրանքների նախանշան

«Փետրվարի 17-ին առավոտյան, ըստ ԱԴ ՊԲ-ի հաղորդագրության, դարաբաղա-ադրեզանական զորքերի շինման գոտու հյուսիսարևելյան հատվածում, Ջրաբերդի ուղղությամբ, ադրեզանական կողմը դիմել է դիվերսիոն գործողության: Հանդիմելով ՊԲ առաջադրած ստորաբաժանումների կողմից դիմելու և փախուստի: Նախնական սվայմերով ադրեզանական կողմ ունի կո-

րուսներ, իսկ դարաբաղյան զինուժը կորուսներ չի կրել», այս տեղեկությունը «Ազգը» հրատարակեց փետրվարի 18-ի համարում՝ ավելացնելով, որ, ադրեզանական աղբյուրները, սակայն, խոսում են «հայկական կողմը նախահարձակ լինելու մասին, որի հետևանքով վիրավորվել է ադրեզանցի զինծառայող, 20-այսմ Կուսակազմի Բիլանովը»: Վերոհիշյալ համարում հենց «Ազգը, հանդես եկավ դիտարկմամբ, որ ռուսները կորուսների մասին լռելով նախընտրվաբար ադրեզանական աղբյուրներն ի վերջո կհրապարակեն ադրեզանական որևէ զինծառայողի մահվան մասին լուրեր:

Եվ ահա երեկ հրատարակվեց Ադրեզանի դաշտում գտնվող նախարարության դաշտում հաղորդագրությունը: «Ադրեզանի զինված ուժերի զորամասերից մեկում, ծանր հանցագործության հետևանքով ստանվել են Գուլիե Նաիր Ֆահրահին օդում, Ջավազաթե Ջավիդ Վեկիլ օդում, Սուսանդուհե Նուրյան Ռադֆել օդում, խոջերով Ռամազան Աբդուլահի օդում, Զեյնուլ Աբդուլ Ահմեդ Ահմեդի օդում, ինչպես նաև Գուլիե Ջահիր Էթթար օդում»: Ադրեզանական «Թեմը» գործակալության սվայմերով դեմոն կասարվել է Սուրովյազայի գործակալ: Բացի զոհվածների այս ցուցակից՝ Ադրեզանի ՊՆ-ն նաև հաղորդեց, որ «Փետրվարի 20-ին հայկական զինուժի կողմից բազմակի կրակի հետևանքով Ֆիզուլի Երզնանում վիրավորվել է ադրեզանցի զինծառայող Խիմկես Ռզազադե, իսկ Նեպոսյախունի Երզնանում զոհվել է Հուսեյնով Թուրալ Սուրադ օդում: Փաստորեն մեկ օրվա ընթացքում ադրեզանական բանակը սկսեց 8 զոհ, ընդ որում մեկ զոհն ու վիրավորը, ըստ ադրեզանական աղբյուրի, «հայկական զինուժի բացած կրակի հետևանքով»:

ճան հավասարակշռ լուրերով սոն չհավելնել ուրիշների լարած ծուղակները: Այլ մի խնդիր են, սակայն, հուսալիկ ձեռնարկների մեջ եղած սարքները: Արդյո՞ք հենց սա է սպասում Հայաստանի բազմաշարժ ընտրող իշխանական առաջնորդներից ու ֆաղափական ուժերից, թե այսպես ու այնպես՝ միայն հաճախում ուժերի հարաբերակցությունը չենք փոխելու, Ազգային ժողովում էլ ներկայացվածության աճի են հանգեցնելու:

Տես էջ 3

Մեկը հուսալիկ է դեմ սալիս, մեկն էլ՝ «բունսի գեռ խասայսթ»

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՍԱՅԻՍ

Անցած շաբաթ ֆաղափական դաշտում ինչ-որ որոշակիություն, այնուամենայնիվ, մտավ: Կոալիցիոն նոր հուսալիկը, անկախ նրա ձեռնարկների իրավական բովանդակությունից, գոնե արտաքինում որոշ ժամանակով կոալիցիոն զգվածներին վերջ դրեց: Արդեն նշել ենք, որ հակասություններ երկու մեծ միավորների՝ ՀՀԿ-ի և ԲՀԿ-ի միջև սրվում էին ամենասարբեր ուղղություններից, ընդ որում ներկա խառնուրդը երբեմն այնպես էին դիմում ֆաղափական առաջնորդների իմաստությանը, որ հաճախ նրանք կամ նրանց դիրքորոշումը ներկայացնող գործիչները բուն արձագանքելով (նրանք էլ մարդիկ են) կրակի վրա յուր էին լցնում: Չի կարելի ասել, թե որքան կսեղի արտաքինում ստոր թվացող զինուժայրը՝ կոալիցիոն հուսալիկի սեփական, եւ նույն «կոալիցիոն» կենտրոնները էլ ի՞նչ ռեզերվային միջոցներ կգտնեն՝ իրար դեմ լարելու կոալիցիոն կոնգլոմերատի զույգ հզոր ուժերին: Իսկ որ այս զույգի կոալիցիոն թխում է բացառապես բոլոր մյուս ֆաղափական ուժերի շահերից, անգամ նրանց երրորդ կոալիցիոն գործընկերոջ՝ դրանում ոչ ոք, կարծում ենք, չի կասկածում: Այնուհետև որ անկախ հուսալիկի եւ երկվա ընթացքում միայնակ ուղղված ակազմախառն ձեռնարկումներից՝ էլի ոչ ոք չի կասկածում, որ միայնակ դեմ գրգռելու գործելակերպը որոշ ժամանակ հետո «հայսնի ուժերը» աշխատեցնելու են, այս անգամ զույգե մոր, անհայտ միջոցներ են գործադրելու: Իսկ կոալիցիոն հուսալիկ ստորագրած երկու մեծ ուժերի առաջատար գործիչները մեծ է կարողա-

ԱՄՆ դեսֆարսուդարի սեղակալները ժամանում են Երևան, այնուհետև ՀՀ նախագահը կմեկնի Պեներբուրգ

Փետրվարի 23-24-ը ԱՄՆ դեսֆարսուդարի սեղակալ Ջեյմս Սթայնբերգն ու դեսֆարսուդարի եվրոպական եւ եվրասիական հարցերով օգնական Ֆիլիպ Գորդոնը կժամանեն Երևան: Նախատեսվում է, որ այցի առաջին օրը ամերիկացի դիվանագետները կլինեն Երևանում, որտեղ հայաստանից դաշտում նրանց հայկական «հայ-ամերիկյան երկկողմ հարաբերություններին առնչվող, ինչպես նաև սարածաբանային հարցեր՝ մասնավորապես դարաբաղյան խնդրի կարգավորման գործընթացը», այս մասին տեղեկացրել է ՀՀ ԱԳՆ մամուլի

ֆարսուդար Տիգրան Բալայանը: Ըստ Բալայանի ԱՄՆ դեսֆարսուդարի դաշտում հարաբերության փետրվարի 24-ին արդեն Սթայնբերգն ու Գորդոնը կլինեն Բալայան: Դեսֆարսուդարը չի մանրամասնել ամերիկացի դիվանագետների՝ Ադրեզանում կայանալի հանդիմումների օրակարգը, միայն նշել է, որ նրանք Բալայան կժամանեն Թբիլիսից: Հասկանալի է, որ ԱՄՆ դեսֆարսուդարային բարձրաստիճան դաշտումները սարածաբան են ժամանում մարտի 5-ից առաջ. հիշեցնենք, ինչպես ավելի վաղ հայ-սարաբել է Բալայան ԱՄՆ նորան-

Վ. Ա.

«ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՀԱՄԱՀԱՅՎԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԳՐԱՄԸ հրատարակում է

Հայաստանի Հանրապետության եւ Լեռնային Ղարաբաղի 2010թ. նվիրատուների անվանացանկը եւ խորհրդակցությունը հայտնում բոլորին: Նվիրատուների անվանացանկը այբբենական կարգով կհրատարակվի մեր օրաթերթի չորս հաջորդական փետրվարի 22-ի, 23-ի, 24-ի եւ 25-ի համարներում: Այսօր տպագրում ենք ցանկի առաջին խմբաբանակը:

Ասացիմք՝ ոչ, էլի, yok

Գերբնական անգամ թուրքական մամուլի միջոցով թերեւս առավել վերել կանգնած օղակներ փորձում են հող շուկայի վրա թուրքական գործընթացի հնարավոր զարգացումների ու կենդանության ձեւերի առնչությամբ: Այս անգամ էլ թուրքական մամուլը բարձրաձայնում է, թե հաջորդ ամիս հնարավոր է հայ եւ թուրք դիվանագետների հանդիմումը՝ Ռուսաստանի միջնորդությամբ, Մոսկվայում:

Չնայած ամենաբարձր մակարդակով Թուրքիայում արվող հայ-թուրքական զրոյանում, թե «լուր» ու չգիտես էլ ինչ կարգի դիվանագիտություն է իրականացվում, հայկական կողմը ֆանդո ընդգծել է, որ Հայաստանի նախագահի՝ հայ-թուրքական հարաբերությունների նորմալացման գործընթացի ստեղծման մասին հայ-թուրքական զրոյանում հետ ունի հանդիմում ու լնարկում տեղի չի ունեցել:

«Հայ-թուրքական հարաբերությունների կարգավորման համար նոր բանակցությունների կարիք չկա՝ անկախ ձեռնարկից: Կան ստորագրված արձանագրություններ, որոնք մեծ է վավերացնել եւ իրականացնել առանց նախադրյալների: Սա է միջազգային համայնության եւ Հայաստանի դիրքորոշումը», մեկնաբանելով Ռուսաստանի միջնորդությամբ հայ-թուրքական բանակցությունների մասին լուրերը՝ այսպես է արձագանքել Հայաստանի ԱԳՆ խոսնակ Տիգրան Բալայանը:

Վ. Ա.

ՕՐԵՐԻ ՀԵՏ

Կադդաֆին այդպես էլ չխելոքագավ

Մինչեւ այս հոդվածի լույս տեսնելը Լիբիայի բռնադատ Սուհանմաս Կադդաֆին թերեւս իբխանագրված կլինի: Շեղ դուրս թռած ջիմը Երևանում է իր սասանայական թռիչքները արաբական մայրաքաղաքներում, կայծակի ուժգնությամբ հարվածելով սասանայակներ Երևանում ձայների առնվազն 99 տկոս առավելությամբ «վերընթացող» միադատներին, ցնցելով նույնիսկ թագավորական գահերը՝ Մանամայից մինչեւ Ռաբաթ եւ Ամման...

Այնուամենայնիվ ժամերից թվում էր, որ Լիբիան գերե կմնա հեղափոխական հողմադուրից, հակառակ իր առաջնորդ գնդապետ Սուհանմաս Կադդաֆին՝ աշխարհում ամենաերկար՝ 42 տարի Երևանում բռնադատությանը: Երկիրը հարուս է նավթի ու բնական գազի դաշտերով (նավթի համախառնային արտադրություն 2 տկոսը դասկանում է Լիբիային):

Բայց երկու բան անտեսում էին վերլուծաբանները՝ ազգաբնակչության աշխարհական-ցեղախմբային կառուցվածքը (արաբներ եւ բերբերներ) եւ մինչեւ 25 տարեկան երիտասարդության թվի աճը (30 տկոսը 8 մլն բնակչության): Իսկ որտեղ երիտասարդություն, որը գործազուրկ է եւ աստիճանային հեռանկարից զրկված (ինչպես Թունիսում, Եգիպտոսում եւ արաբական այլ երկրներում), այնտեղ բողոք, ցույց եւ ընդվզում: Եվ այս հոգին մի բռնադատ, որի վերջին ֆուգում էր աշխարհային համադասարան հնարավորությունների սեղանումը երկրում: Նավթը վաճառվում է, գազը՝ նույնպես, բանակը զինվում է, հասուն զորքերն ու վերահսկող զինված կառույցները՝ նույնպես, իսկ ժողովրդի փողոցում համաձայնար կուրս է: Ընդհակառակը, աշխարհի ղեկավար գործիչների մեջ ամենաբացասականն ու Կասրաբանցի, սարոհանկն ու խելառը ժամանակակից Կադդաֆին Երևանում էր իր արկածախնդիր ֆաղափականությունը, սարբեր երկրների դեմ ահաբեկչական ու դիվերսիոն գործողությունների հրահրումն ու ֆինանսավորումը: Հազում է սարոհանկ, ինչպես նաև ղեկավար, ինչպես նաև ղեկավար, որտեղ Կադդաֆին բնակվեց ոչ թե Կրեմլի իրեն հակադրված հյուրասանը, այլ դաշտում՝ իր հետ բերած հսկա վրանի սակ...

Լիբիայի բռնադատը համոզված էր, որ իմը Սարաբանի հաջորդն է երկրի վրա, որտեղ ամենամեծակարծիք մեկ իր դաշտում կարողանա ընդհանրապես կարգադրել իր սրակասները: Մինչ նրա 7 դաշտում կարողանա ընդհանրապես կարգադրել իր սրակասները, ինչպես նաև ղեկավար, որտեղ Կադդաֆին բնակվեց ոչ թե Կրեմլի իրեն հակադրված հյուրասանը, այլ դաշտում՝ իր հետ բերած հսկա վրանի սակ...

Գնդապետ Կադդաֆին իբխանության եր փրացել 1969 թ.-ին, Բենգազիում սկիզբ առած անարյուն զինվորական հեղաշրջմամբ: Այդ հեղաշրջումը կազմակերպել էր Մոսկվայի Տիգրանի իր դեմքում՝ հորհրդային Հայաստանի կենտրոնի նախկին 1-ին ֆարսուդար Սուրեն Թովմասյանի ղեկավարությամբ: Հետագայում, արդեն Երևանում, վերջինիս հետ հանդիմումներից մեկի ընթացքում, ՌԱԿ բազմամյա ղեկավար մորֆետուր Բարունակ Թովմասյանը մեծաբար նրան հարցրել էր. «Չէի՞ր կարող ավելի խելոք գնդապետ գտնել», Ս. Թովմասյանը հանգստացրել էր իր հյուրին. «Ոչինչ, ջահել է դեռ, կխելոքանա»:

Կադդաֆին այդպես էլ չխելոքագավ: Երեկ զիբեր նրա վարձկանները ռազմական օդանավերով ռմբակոծում էին ժողովրդին: Վ. Ա.

Վ. Ա.

Նաեւ Մամեդյարովը

«Ներքին մարտերում իրականացնող իշխանական թիմը նախադասարանում է նաեւ արաբների գործերի նախարար Մամեդյարովին դաշտումնակել», գրում է Pia.az տեղեկատվական-վերլուծական կայքը եւ հղում անում իր «դիվանագիտական աղբյուրներին»: Ըստ այդմ, կայքը տեղեկացնում է, որ հայսնի է նաեւ Մամեդյարովին փոխարինողի անունը: Լրատվամիջոցի իմացությամբ, ԱԳ նախարարի դաշտում նախկինը է ԱՄՆ-ում Ադրեզանի դեսֆարսուդարի Երևանում: Իսկ վերջինիս փոխարինելու է Եսոնդիայում Ադրեզանի դեսֆարսուդարի ԱԳ նախարար Թոֆիգ Չուլֆուզարովը: Որքան իր տեղեկացվածության վկայություն, Pia.az-ը վկայակոչում է Յուսուբ Ալիեյի անվանադրող շփումները ադրեզանական եւ ամերիկյան լրատվամիջոցների հետ: Թեեւ դա ԱԳ նախարար Մամեդյարովի մոտալուս դաշտումնակության նախնական դժվար է համարել, այդուհանդերձ, դիտարկում է, որ դեռեւ անցյալ աշտում խորհրդարանական ընտրությունների

համատեստում էր, որ ադրեզանական մի քանի փորձագետներ կանխագուշակել էին ԱԳ եւ դաշտումնակության նախարարների հնարավոր դաշտումնակությունը: Որտեղ կաղ ունի՞ Մամեդյարովի հնարավոր դաշտումնակությունը ԼՂ հարցով բանակցություններում առկա իրավիճակին, թե՞ դա ներառական ենթատեստ ունի միայն՝ առայժմ այդ մասին ոչինչ հայտնի չէ: Մամեդյարովը ԱԳ նախարարի դաշտում զբաղեցնում է Գեյդար Ալիեյի ժամանակներից: Նա ունի կիրք դիվանագետի համարում:

Անհավանական չէ ենթադրել, որ Մամեդյարովի դաշտումնակությամբ Ադրեզանի արաբներ ֆաղափականությունը կարող է ունենալ նոր դրսևորումներ: Բայց, թերեւս, ամենահետաքրքիրականն այն է, որ նման տեղեկություններ ադրեզանական մամուլ են ստորում Սոչիում անոնսավորված եռակողմ հանդիմում վերաբերյալ կանխատեսումների համադասակերի վրա:

Վ. Ա.

Խորհրդածողով Թեհրանում

Թեհրանի Հայ դատի հանձնախումբը, որը հայտնի է «Հուսկ» անունով, փետրվարի 17-18-ին Թեհրանի Չարնահալ միությունում կազմակերպել է «Հայ Դատն այսօր» 8-րդ խորհրդածողովը, որը կրում էր «Տարածաշրջանը վերջին իրադարձությունների լույսի ներքո» խորագիրը: Բացման խոսքից հետո ելույթ են ունեցել Թեհրանի հայոց թեմի առաջնորդ **Սեդրուհի արք. Սարգսյան** ու Հայաստանի դեպուտատ **Գրիգոր Առաքելյանը**: Դեպուտատը խոսել է հայ ժողովրդի բարեկամ, նույնպես գիտնական ու դիվանագետ Ֆրիցյոֆ Նանսենի մասին, նշել, որ այս օրը լրանում է Ֆ. Նանսենի 150-ամյակը: Հրեյալի կառավարությանը Հայաստանում կազմակերպվելու են մի-

ջազային եւ ուսանողական գիտաժողովներ, նախատեսվում է հրատարակել Նանսենի մասին դասընթաց 30 հատորով լի և կառուցել Նանսենի թանգարան: Երեւանում եւ Գյումրիում տեղադրվելու են Նանսենի կիսանդակները: Խորհրդածողովին հրավիրված հայ զեկուցողները եղել են Բաղդադից **Ռուբեն Ալեյանյանը**, թուրքագետ **Ռուբեն Սեյֆյանը** ու «Սիվիլիթաս» հիմնադրամի փորձագետ **Թաթևուհի Հակոբյանը**: Հայաստանում Իրանի նախկին դեպուտատ Սոհաբադ Ֆարհադ Զոլեյին խորհրդածողովին ետ հանդես է եկել ելույթով, որի թեման եղել է «Լարաբադի հիմնահարցն ու Հայաստանի հայացմանը»:

Ի. Պ.

ԵԱՀԿ գործող նախագահը կգա Երևան եւ Բաքու

*Բոլորը կոչ անում են, բայց դիպուկահարներին շփուսն գծից
հեռացնելու հարցում Ադրբեջանի վրա ոչ ոք
չի կարողանում ազդել*

Մարտի սկզբին Երևան եւ Բաքու կայցելի ԵԱՀԿ գործող նախագահը, իսկ մինչ այդ տարածաշրջանում կլինի ԵԱՀԿ գործող նախագահի՝ ձգձգված հակամարտությունների հարցերով հասուկ ներկայացուցիչ Գեորգյուս Չեկուտիսը: Այս մասին «Մեդիամաքս» գործակալությանը տված հարցազրույցում տեղեկացրել է հենց Չեկուտիսը:

Հիշեցնելով, որ 2010թ. դեկտեմբերին Աստանայում ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահող երկրների՝ Ռուսաստանի, Ֆրանսիայի եւ ԱՄՆ-ի ղեկավարությունների միջև կայացրած հարցազրույցները Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների հետ համաձայնության եկան, որ «եկել է ավելի վճռական գործողությունների ժամանակը դարաբաղյան հակամարտության կարգավորման համար», ԵԱՀԿ գործող նախագահի հասուկ ներկայացուցիչը կարծիք է հայտնում, թե «դեռ է աշխատում միասին՝ հիմնվելով այդ ընդհանուր ընթացքի վրա: Մենք գիտակցում ենք, որ դեռ կան բազմաթիվ կարգավորումներ, սակայն լինվին խրատում ենք ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների աշխատանքը՝ լարվածության ստեղծումը կանխելու եւ երկխոսությունը բարունակելու նպատակով, ներառյալ, իհարկե, Ռուսաստանի Դաշնության ջանքերը»:

Թե ինչ կունենա ֆայլեր է ձեռնարկելու ԵԱՀԿ-ում ներկայումս նախագահող Լիսվան դարաբաղյան հակամարտության կարգավորման ուղղությամբ, Չեկուտիսը նշել է, որ ԵԱՀԿ լիսվանական նախագահությունը կփորձի օժանդակել Հայաստանի

եւ Ադրբեջանի, ինչպես նաեւ կազմակերպության այլ անդամ-երկրների հետ բնարկումներին՝ վստահության ամրապնդմանն ու տեղերում ԵԱՀԿ դիտորդական գործունեության ուժեղացմանն ուղղված միջոցառումների հնարավորությունները դիտարկելու նպատակով:

«Այդ կառավարությանը մենք ուղուցում ենք նախագահների վերջին համաձայնությունը հրադարձի ռեժիմի կայունացման եւ ռազմական ուժերում վստահության ամրապնդման միջոցառումների իրականացման մասին: Լիսվանի նախագահությունը դատարան է աջակցել ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահներին եւ անել անհրաժեշտ ամեն ինչ այդ համաձայնությունը կյանքի կոչելու համար», հավաստեցրել է Չեկուտիսը:

ԵԱՀԿ գործող նախագահի հասուկ ներկայացուցիչը որեւէ դատարան չի տեսնում դարաբաղյան հակամարտության կարգավորման բանակցություններն այլ աջակցությունները հարկադրելու Բաքուի փորձերի մասին հարցին, բացի կրկնելուց, թե Լիսվան աջակցում է ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի եւ նրա համանախագահների ջանքերին, ովքեր ունեն հստակ միջոցառումներ մտնում:

«Բաքուում եւ Երեւանում կայանալի հանդիպումների ժամանակ ես մտադիր եմ ընդգծել վստահության ամրապնդմանն ուղղված միջոցառումների կարևորությունը, ներառյալ դիտորդականի հեռացումը, ինչպես այդ մասին հայտարարել է ԵԱՀԿ գործող նախագահը այս օրը՝ ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի նիստում», կարծես թե արդեթա-

նական մեծողականությանն անհետաքրքիր դատարանում այսօրիսի հավանական հայտարարություն է արել Չեկուտիսը, ավելացնելով. «Վստահությունը կարող է ամրապնդվել միայն այն ժամանակ, երբ դադարի արյունահեղությունը»:

«Մենք Հայաստանին ու Ադրբեջանին կոչ ենք անում բանակցություններում առաջընթացի հասնելու համար ձեռնարկել անհրաժեշտ ֆայլերը՝ հիմնված ՄԱԿ-ի կանոնադրության եւ Հեյսթինկյան եզրափակիչ ակտի, մասնավորապես ուժ եւ ուժի սղառնալիք չգործադրելու, սարածափայն ամբողջականության, հավասար իրավունքների եւ ժողովուրդների ինքնորոշման սկզբունքների վրա: Հակամարտությունների խաղաղ կարգավորման այլընտրանք չունի, եւ Լիսվան, լինելով ԵԱՀԿ համանախագահող երկիր, մտադիր է հակամարտության մեջ ներգրավված կողմերին կոչ անել վերահաստատել ուժի կիրառումից ձեռնդրած մնալու իրենց ժողովուրդներին»:

Թեհրան հասկալուց Ադրբեջանի համար, որտեղ լրացվածից հետո հասցրել են անհարի հայտարարություններ վերադառնել ԵԱՀԿ գործող նախագահին, կամ վերջինիս հայտարարությունները «մաքագրելու» համար Չեկուտիսը հայտարարել է. «Լիսվան սաստում է առաջ բացողության բոլոր սկզբունքներին, որոնք նշվել էին Ֆրանսիայի, ԱՄՆ-ի եւ Ռուսաստանի նախագահների կողմից 2009 թ. Մայիսի 12-ին ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի կողմից 2009 թ. Մայիսի 12-ին Մոսկվայում արված հայտարարություններում»:

Ա. ՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

«ՊԱԼԱ» ՀԸ-ի դասական հեսադնումը՝ վերակալված

Փետրվարի 17-ին Շիրակի մարզի ընդհանուր իրավասության դատարանը դատավոր Շիրակ Հակոբյանի նախագահությամբ բավարարել է Գյումրու ֆաղափարեւարանի հայցող «ՊԱԼԱ» հեռուստաընկերության հիմնադիր «ԶԱՊ» ՄԴԸ-ին դատարանական կարգով մեկամսյա ժամկետում ապամոնստրել ֆաղափ 4. Սարգսյան 6/1 հասցեում գտնվող հեռուստաբազայի գազաթմբույնի հասկանում տեղադրված հաղորդիչ այնպիսով որ մալուխը: Սա նշանակում է, որ նշված կարծիքի ժամանակամիջոցում խնդրի սեյսմիկական այլ լուծում չգտնելու դեպքում «ՊԱԼԱ»-ին էքստրակուր է սղառնում: Հեռուստաընկերությունը հայտարարել է, որ մտադիր է վճիռը բողոքարկել վերաքննիչ դատարանում:

Այս կառավարությանը անցած ուրբաթ համատեղ հայտարարությանը համոզեց են եկել խոսքի ազատության դատարանական կոմիտե, Երևանի մամուլի ակումբը եւ Գյումրու ժողովրդական «Արարեզ» ակումբը: «Երբեք տարած ավելի տեւած, դատական բոլոր աջակցությունը անցած ու վճարելի դատարանի կողմից հոգուս «ՊԱԼԱ»-ի բեկանված գործի բնույթից հեռավոր փուլում ընդունված մասն վճիռը, մեր գնահատմամբ, ասվում է հայտարարության մեջ, իշխանական արքեր օղակների կողմից հեռուստաընկերության դեմ 2007 թվա-

կանից նախաձեռնված ձեռնարկների բարունակությունն է եւ նոր սղառնալիքներ է ստեղծում խոսքի ու ՀԸ-ների ազատության համար:

Մենք ներհաստատելով լրագրողական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներս, կոչ ենք անում իրավասու աջակցություն՝ ֆայլեր ձեռնարկելու ոչնչով չարդարացված այս հեսադնումները վերացնելու համար: Պալիք ընտրություններից առաջ մեծապես կարևորում ենք լրացվածից հետո նկատմամբ ձեռնարկների դադարեցումը՝ տեղեկատվական ոլորտում առողջ մթնոլորտ աղանակելու նկատառումներով»:

Տեղեկացնենք, որ Հայաստանի «ՊԱԼԱ»-ն հեռուստաընկերությունների փայլին հեռարձակման համախառնությունների մրցույթում դարձել էր նույն համախառնությունների համար դիմած «Ցայգ» ՀԸ-ին, սակայն անաղաղային հեռարձակման համար ստացած արժանագիրը նրան հնարավորություն էր սալիս հեռարձակում իրականացնել մինչեւ 2014 թվականի վերջը:

Գ. Մ. Խմբ. կողմից. - Համենայնդեպ, վերոհիշյալ կամ այլ ՀԸ-ներից որեւէ մեկը ցարք չի կարողացել շեղարկելի որեւէ օգնություն ցույց տալ «ՊԱԼԱ»-ին:

ARMENPRESS

նել, որ դեպուտատի հայկական ծագումը ավելի կոյուրացնի նրա գործունեությունը Հայաստանում: Ընտրական արտաքին հայտարարությանը համար՝ դեպուտատ Ուրույանն ասել է, որ կանի առավելագույնը՝ Հայաստանում Մայիսի ինքնիշխան ուղիս ծրագրերի ընդլայնման համար: Նշենք, որ Երուսաղեմի Սբ Հովհաննեսի, Հռոդոսի եւ Մայիսի ինքնիշխան

ֆաս ուղիսազմացներից: Խաչակրաց առաջին արշավանքի ընթացքում, 1099թ. Երուսաղեմի նվաճումից հետո, այն իր իսկ արտաքինությամբ դարձել է ռազմական ուղիս: Այսօր Մայիսի ինքնիշխան ուղիսն ունի 12.500 անդամ եւ 80.000 մասնական կամավոր, որոնք բարեգործական են բժշկական առաքելություններ են իրականացնում աշխարհի արքեր անկյուններում:

Ն. Ա.

Հունվարին 7,7 տկոս սնտեսական ակտիվության աճ

Հայաստանի ազգային վիճակագրական ծառայության հրատարակած 2011-ի առաջին՝ հունվար ամսվա սոցիալ-տնտեսական ցուցանիշների համաձայն, Հայաստանի տնտեսական ակտիվության ցուցանիշը (ՏԱՑ) կազմել է 7,7 տկոս: Տեղեկացնենք, որ այս արվածից Ազգային վիճակագրական ծառայությունն անցնում է մակրոտնտեսական ցուցանիշների հավաքման, հրատարակման եւ ամփոփման նոր մեթոդի: Մասնավորապես դադարեցվում է համախառն ներքին արդյունքի (ՀՆԱ) ամսական հաշվարկումը: Փոխարենը, որտես տնտեսության վիճակը գնահատող ամսական ցուցանիշ, ներկայացվելու է տնտեսական ակտիվության ցուցանիշը, իսկ ՀՆԱ ցուցանիշները հրատարակվելու են եռամսյակային եւ արեւմտյան կրկնամսյակային: Նոր մեթոդին անցումը վիճաբանությունը կատարել է Արժույթի միջազգային հիմնադրամի, Համաշխարհային բան-

կի եւ Եվրոմիության փորձագետների խորհրդակցության հիման վրա: Այդ մեթոդին անցել են նաեւ ԱՊՀ մի ցարք երկրներ: ՏԱՑ-ը, ըստ վիճաբանության դատարանումների, ընդգրկում է տնտեսական գործունեության բոլոր տեսակները եւ սկզբնաղբես հաշվարկվում է նախորդ արվա տարեկան միջին գնումով, ինչը հնարավորություն է սալիս ունենալու սղյալ ամսվա արտադրանքի թողարկման ծավալի իրական փոփոխությունները նախորդ ամսվա եւ նախորդ արվա նույն ամսվա նկատմամբ: Այն չի բնութագրում ավելացված արժեքի փոփոխությունը եւ չի ընդգրկում արտադրանքի գուս հարկերը:

Այսօրվա, եթե տնտեսական ակտիվության ցուցանիշը նախորդ արվա հունվարի նկատմամբ աճել է 7,7 տկոսով, աղա դեկտեմբերի նկատմամբ նվազել է 50,6 տկոսով: Նախորդ արվա հունվարի համեմատ աճ են արձանագրել մեր տնտեսության գրեթե

բոլոր ճյուղերը, բացառությամբ գյուղատնտեսության: Մասնավորապես, արդյունաբերությունը այս արվա հունվարին 2010-ի հունվարի նկատմամբ աճել է 5,7 տկոսով, իսկ դեկտեմբերի նկատմամբ նվազել 28,2 տկոսով: Էլեկտրաէներգիայի արտադրությունը աճել է 20,6 տկոսով, դեկտեմբերի նկատմամբ՝ 1,2 տկոսով: Ծիւնարությունն ունեցել է 0,9 տկոս աճ, իսկ դեկտեմբերի նկատմամբ՝ 86,9 տկոս անկում: Ծառայությունների ոլորտում անցյալ արվա հունվարի նկատմամբ զգալի՝ 24,3 տկոս աճ է արձանագրվել, իսկ դեկտեմբերի նկատմամբ՝ 22,4 տկոս անկում: Մանրածախ առեւտրում արձանագրվել է նույն ցուցանիշ, ինչ անցյալ արվա հունվարին, իսկ դեկտեմբերի նկատմամբ գրանցվել է 64,3 տկոս անկում: Գյուղատնտեսության արտադրանքի ծավալը, ինքնուրույն նշենք, նվազել է 2,5 տկոսով, իսկ դեկտեմբերի նկատմամբ՝ 52 տկոսով: Արտադրանքի առեւտրաբանարտու-

թյունը 2011-ի հունվարին 2010-ի հունվարի նկատմամբ ավելացել է 2,3 տկոսով եւ կազմել 321,6 մլն դրա: Արտադրանքի կազմել է 66,3 մլն դրա, արձանագրելով 21,3 տկոս աճ: Ներմուծումը կազմել է 255,3 մլն դրա՝ նվազելով 1,7 տկոսով: Արտադրանքի առեւտրի բացասական հաշվարկները կազմել է 189 մլն դրա:

Միջին ամսական աշխատավարձը Հայաստանում հունվարին կազմել է մոտ 104 հազար դրամ, մասնավոր հասկանում կազմել է 131 հազար դրամ, ղեկավարում՝ 81 հազար դրամ:

Եթե համարենք հունվարի ցուցանիշները դեկտեմբերի հետ, աղա ինչպես եւ կարելի է ենթադրել, բոլոր ցուցանիշների առումով անկում է արձանագրվել: Ինչը բնական է, ֆանի որ դեկտեմբերին տնտեսական ակտիվությունը սղորաբար անհամեմատ բարձր է, ֆան հունվարին:

ԱՐԱ ՄԱՐԿԻՐՈՒՄ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ի սարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երևան 375010 Հանրապետություն 47
Ֆախս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՆԵՏԻՉԵԱՆ / հեռ 521635

Խմբագիր
ՊԱՐՈՒՅԻ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221

Հաշվապահություն (գովազդ) / հեռ 582960

Լրագրողների սեյնակ / հեռ 581841

Հանակարգ, ծառայություն / հեռ 582483

Շուրջօրյալ լրատվաւ ծառայություն
/ հեռ 529353

Հանակարգային ծառայող
«Ազգ» թերթի
Վիթերը չեն գրախոսում ու չեն վերադարձում
Գ տառով յորդանանները գովազդային են, որոնց բովանդակությունը համար խմբագրությունը դատաստանաւտուր չի կում:

«AZG» Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Կաթողիկոսին հանձնվեց հայ կազակության բարձրագույն դարգետը

Փետրվարի 18-ին Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Երկրորդ ընդունել է Հայ-կազակական բարեկամության եւ համագործակցության միջազգային միավորման (ՀԿ ԲՀՄՄ) դասվիրակությանը՝ կազմակերպության ղեկավար Կարապետ Չարդյանի գլխավորությամբ: Համդիման ընթացքում մեծարկել են ՀԿ ԲՀՄՄ-ի Հայաստանում ծավալած գործունեության առաջնությունը: Մասնավորապես մեծարկել են ՀՀ ղեկավար սահմանի հասկանալի տարաբանությանը կազակական միավորման մասնակցելու խնդիրները: Մայր աթոռի եւ ՀԿ ԲՀՄՄ-ի միջոց համագործակցության օրհանգիստում Գարեգին Երկրորդի հետ ձեռք է բերվել տարածակազմակերպության հայ կազակական կազմակերպությանը հոգեւոր հովիվ սրամադրելու վերաբերյալ: Առհասարակ՝ հայ-կազակական գործունեության համդիմությամբ ուժադրության համար Ամենայն հայոց կաթողիկոսին շնորհվել է հայ կազակության գերագույն դարգետը՝ Լորիս-Մելիքի անվան 1-ին ասիստանտի Եփրեմյան, ինչպէս նաեւ Պլատոն անվան 1-ին ասիստանտի Կասաբեկյանը:

Հայկական բնավորության համաձայն, որեւէ գործ նախաձեռնելիս միշտ վերջից ենք սկսում: Մախ ընդունում ենք կարեւորագույն որոշումները, հետո մտածում մի շարք նրբությունների մասին: Երեւանի ֆաղափառ Վարեն Կարապետյանի դաստիարակությունը սկսվեց փոքր տարիքից: Փողոցային առեւտրի դեմ դառնալով: Այդ կերպ են սկսել իրենց գործունեությունը Երեւանի զբոսը բոլոր ֆաղափառները, սակայն հետագայում բախվել են սոցիալական լուրջ խնդիր ու դադարեցրել գործունեությունը:

Տրամաբանական կհամարեմ, որ գործող երեւելի տարազայում նոր երկրներ կառուցվեն», ասաց նա: Սակայն ավելի ուշ իր խոսքում Ղալեչյանն ասաց, որ դայանաւորվածություն է ձեռք բերվել Երեւանում: Երկրային սնուցման հետ միջոցով 6 ամիս ժամկետով անվճար սարած սրամադրելու վերաբերյալ: Նրա մեկնաբանությամբ, ներկա դրությամբ, երբ երկրային սնուցումը բերանարեւելանք են, անհնար է դառնում ցածր գին: Այդ կառուցվածությամբ ֆաղափառեցրանը մտադիր է մի քանի փոքր-ծավալ երկրներ կառուցել:

դրայանը մախընտրեց անունը չհրատարակել: Հ.Հ) որոշեց, որ դայանաւորում է փողոցային առեւտրի դեմ, սիզամարզի վրա բեռն փռեց, կառուցվեցին կրակներ ու փողոցային առեւտրը շարունակվեց, սակայն կորցրեցին 200 մետր կանաչ սարած», հիշում է նա: Բազմաթիվ առեւտրականների՝ երկրներում աշխատելու առաջարկը մերժելը Ղալեչյանը հոգեբանական խնդիր է որակում: «Նախկինում փողոցային առեւտրի դեմ դայանաւոր սոցիալական ճնշման հետեւանով գործընթացի կե-

Փողոցային առեւտրով զբաղվողների համար ֆաղափառեցրանը Երեւանում կկառուցի

Այս առումով, Կարապետյանն անդրադառնալով է: Մի քանի օր ցարունակ ֆաղափառեցրանի դիմաց փողոցային առեւտրով զբաղվողների բողոքի ակցիաներն իրավիճակը չփոխեցին: Փողոցային առեւտրով զբաղվողների հարցը բարձրացվեց ավագանու նիստի ժամանակ, սակայն ֆաղափառեցրանի դաստիարակը կտրուկ էր: «Փողոցային առեւտր չի լինելու»:

Արմեն Պողոսյան, Հովհաննես Ղալեչյան

Միանգամայն իրավացի որոշում կայացնելուց հետո միայն ֆաղափառեցրանի իջնաբերդները հասկացան, որ կասարկած աշխատանքում եղել են անփութ: Նույն սոցիալական խնդիրն բախվեցին նաեւ նրանք: Խնդիրը հետեւյալն էր. դրսում առեւտր կասարկողներին, առանց որեւէ առաջարկության, ուղղակի արգելում են փողոցներում առեւտր անել: 3.000 մարդու ընթացիկ հայտնվում է ղոռեցնիվ մուտքակալի դեմ: Զարգացող քաղաքում էլ հասկացան, որ երկրներում կանգնելու համար վարձավճարը ցած բարձր է, բոլորը չէ, որ կարող են օրական մի քանի հազար դրամ վարձ մուծել ու տուն դադել:

«Զարգացող միջավայրում հավանությանն են արժանացել 9 առաջարկներ, մախագները ներկայացվել են ֆաղափառ դիմումներին, ամենայն հավանականությամբ այս տարի կկառուցվեն 4-5 փոքրիկ երկրներ: Այս դաստիարակ մրցակցություն կսկսվի, եւ կսահմանվի ողջամիջոցով», ասաց Ղալեչյանը:

սից դադարեցվել է, նրանք կարծում էին, որ այս անգամ էլ այդպէս կլինի, սակայն ֆաղափառեցրանը վճռական է», ասաց նա՝ հավելելով, որ ներկա դրությամբ Երեւանի ողջ տարածքում դադարեցված է փողոցային առեւտրը:

Մոլառողների ասոցիացիայի նախագահ Արմեն Պողոսյանին էլ Երեւանը հիշեցնում է արաբական երկրներում, փողոցներում մարդիկ մթեր են վաճառում: «Պողոսյանն ուժադրությանն է հրավիրում սննդի անվտանգության խնդիր: «Որեւէլ է վաճառվում ասֆալտի կամաշի վաճառողը»: Նա առաջարկում է առեւտրականին չհալածել, ընդամենը այլ սեղ աշխատելու առաջարկ անել:

Նրա սլոյաներով՝ փողոցային առեւտրով զբաղվողների թիվը չի գերազանցում 2500-ը: Հարցին, թե որքան են համաձայնել երկրային աշխատելու, Ղալեչյանն ասաց, որ թիվը անընդհատ փոփոխվում է. «Ներկա դրությամբ նրանք թիվը 150-200 է»:

Իսկ ֆաղափառեցրանը լծակներ չունի երկրային սնուցմանը մարտահրավեր, որ խելիքն մոտ վարձավճար դադարեցնել: Հետեւաբար մինչ որեւէ բան դադարեցնել անհրաժեշտ է ինչ-որ բան առաջարկել: «Միջոց չի լինի մախ փոքր-փոքր երկրներ կառուցել կամ փորձել մայրամասնավորվածություն ձեռք բերել երկրների սնուցման հետ վարձավճարի վերաբերյալ եւ միայն դրանից հետո որոշում ընդունել ու դայանաւոր փողոցային առեւտրի դեմ», «Ազգ»-ի դիտարկմանը «Հեռնարան» ակումբում Երեւանի ֆաղափառեցրանի առեւտրի եւ սոցիալական վարչության մասնագետ Հովհաննես Ղալեչյանի դաստիարակն անհասկանալի էր: «Երկրների սնուցմանը չենք կարող գին թելարել: Բացի դրանից՝ դուր

Արմեն Պողոսյանը հիշում է, որ տարիներ առաջ Տիգրանյան փողոցը անվանում էին «Կարսոկի փողոց»: «Երեւանի ֆաղափառեցրան (Պո-

ւսից դադարեցվել է, նրանք կարծում էին, որ այս անգամ էլ այդպէս կլինի, սակայն ֆաղափառեցրանը վճռական է», ասաց նա՝ հավելելով, որ ներկա դրությամբ Երեւանի ողջ տարածքում դադարեցված է փողոցային առեւտրը: Նրա սլոյաներով՝ փողոցային առեւտրով զբաղվողների թիվը չի գերազանցում 2500-ը: Հարցին, թե որքան են համաձայնել երկրային աշխատելու, Ղալեչյանն ասաց, որ թիվը անընդհատ փոփոխվում է. «Ներկա դրությամբ նրանք թիվը 150-200 է»:

Մեկը հուճազիր է դեմ սալիս, մեկն էլ՝ «բունտի գեւ խասայթ»

1-ին էջից
Թե՛ կուզեք լսել, թե թույլ ենք տալու, ընտրող, դու որոշես՝ ով գործ է արել, նրան էլ ընտրես, նրա փլեւն էլ ավելացնես: Մինչդեռ այս՝ հուճազային միավորումը կարծես «Մեր դեմ խաղ չկա» կանոնն է մի ավելորդ անգամ հաստատում: Եթե իսկապես այս ֆաղափառ միավորները տարբեր քաղաքի շուկաներում հասկապես ընտրական տիրույթում, ապա մախիկն կոպիտան համաձայնագիր էլ իտիք էր՝ չէ՞ որ նրանով եւս համագործակցության հնարավորության տակաս չկար: Սակայն նոր հուճազիրը հենց հուճազ է, թե որքան տարբեր են այս երեք միավորների հավակնություններն ու դրանց իրագործման կասկածի սակ լինելը: Հուճազիրը, բացի ժամանակավոր գինատարարի դրական երեւույթից, այդպիսով, իր միտմանը ընդ եւս ունի, եւ դա չենք մեկն առնվազն մեծանակում է, որ մերժում մի փոքր կարճատեւ են դարձել. այն ժո-

ղովրդավարության դասական կանոնների մեջ չի տեղավորվում: Ի՞նչ է նշանակում միայնակ հազարվան կոն չավելացնել, իսկ եթե ընտրողն ավելացնի՝ ի՞նչ են մասնատվում անել, ձայները միմյանց միմեջ: Բա որեւէ մեծ ընտրության միմյանց դեմ դայանաւոր սրամաքանությունը: Չէ՞ որ մեր ժողովուրդը մախ անարդարության, իր ձայնը տեղ չհասնելու դեմ է բողոքում: Բացի այդ, իսկապես, հիմնկվածից մախընտրական երեւույթ ունեցող դաճման իսկապես էլ վարչական ռեսուրսի կենտրոնացում է ենթադրում, ինչը մի ավելորդ անգամ կհաստատեցնի ընտրողին, կստի միջ-որ բան փոխելուց հրաժարվել ու ձեռք բափ սալ: Իսկ որ ավելի կարելու է՝ վարչական ռեսուրսն, իսկապես, ավելի կընդլայնի կոպիտային տիրույթները եւ խորհրդարանում, եւ գործողի ու հարակից կառույցներում, իսկ խորհրդարանում առանց այդ էլ փոքրիկ ընդդիմությունն ավե-

լի մվազեցնելու ձգտումը առնվազն զարմամ է հարուցում, քանի որ ինչ-քան ուզում է հզոր կոպիտային տեղ-տեղ հզոր ընդդիմություն չունեցող, գերկենտրոնացած իշխանությունն իրականում թույլ, լավ չափազանց կառույց է, քանի որ նրան տարաբանացնողներն են փչում թույլ: Ու չնայած հուճազիրը երկն ՀՀ-ական Արսակ Չարդյանը ֆաղափառ համագործակցության նոր մոդել էր անվանում, բայց փաստ այն է, որ նոր հուճազով միջոց են այժմ գործող մոդելն ավելի կարծադան է դարձապես: Կյանքը ցույց կսա՝ ԲՀ-ն կբավարարվի՞ նրանով, ինչ այժմ ունի, թե՛, այնուամենայնիվ, ֆայլեր կանի հզորանալու եւ հուճազիր թույլության սահմանը խախտելով՝ կփորձի իրական մրցակցություն ապահովել, ինչպէս երեկ հաջիկ Գալստյանն էր ասում՝ ժողովրդի ձայնով որոշելու համար աղաքա խորհրդարանի դաշակը, չնայած հուճազիրը, փաստեմ,

նրան թույլ է տալիս այնքան ձայն ունենալ, որքան այժմ ունի: Որոշ հասկապում մտավ նաեւ ընդդիմադիր ֆաղափառ դասում. ՀԱԿ-ի ու ԺԿ-ի՝ իրար հասցեին հիշեցնելու ներքին, կարելի է ասել, լույսի արագությամբ հեռացրին նրանց իրարից, թեեւ երկուսին էլ մոտ-սիկից իմացողները չէին էլ կասկածում, որ նրանց հեռացումը ավելի ցած է, քան մոտեցումը: Չնայած «Ժառանգությունը» ներկայացուցիչ էր ուղարկել ՀՀ-ի միջոցառմանը եւ ՀԱԿ-ի հանդեպ էլ մեծ ջերմեանդրություն չի ցուցաբերում՝ սակայն ամեն ինչից երեւում է, որ ՀԱԿ-ը ոչ մեկի հետ չի ուզում միանալ՝ նրա անընդունելի դա թույլ չեն տա, եւ իշխանությունը հազիվ թե սանաիր նման գերկենտրոնացած ընդդիմություն: Սա մի կողմից ենթադրելու է իշխանական եւ ընդդիմադիր տարբեր խաղի կանոններով գործող թեեր, որը եւ դրակում, եւ բացառական դադար ունի իր մեջ (այդ մա-

սին՝ մի ուրիշ անգամ): ՀԱԿ-ի հանրահավաքում Տեր-Պետրոսյանի վերջին ելույթում էլ առանձնապես չնախանձվեց, թե նա ի՞նչ է դաստատում անել՝ ընդդիմությունից ոչ մեկին չի կանչում-վանում է ավելի ցած, իսկ իր հույսն այն է, որ «եթե իշխանությունները եզրակացություններ չանեն այդ ուսանելի իրադարձություններից (խոսքը Թուրքիայի եւ Եգիպտոսի մասին է), ապա վար թե ուն նույնը տեղի է ունենալու նաեւ Հայաստանում, ինչի «ողջ դաստիարակությունն ընկնելու է Սերժ Սարգսյանի ու նրա ղեկավարած ավագակապետական վարչախմբի վրա»: Ու էլի ոչ մի դեղատոն՝ արտադրող մախազակական ու խորհրդարանական ընտրություններից բացի, էն էլ՝ «սոցիալական բունտի գեւ խասայթի սոցիալական»: Այսինքն՝ ինչ տեղ ենք վերջին տարիներին, այս հուճազն էլ փորձում են մերժել արժեքը՝ հազիվ չառնելով, որ ժողովուրդն է փոխվել:

ՎԱՏԱԿՆԻ ՎԱՐՈՒՅՈՒՄՆԵՐ

Մ. Կ.

«Կանցլեր Մերկելը, թունիսյան եւ եգիպտոսյան իրադարձությունները նկատի առնելով, խոստացել է մարդու իրավունքների հարցում այլեւս որեւէ փոխզիջում չառնել: Ինչպես են երիտասարդ բազմաթիվ ակտիվիստներ այսօրվա խոստումը լուրջ առաջարկում և արդյունքում այդ հույսը իրականում հաճախ ի դեմ է ելնում, ցույց է տալիս Ադրբեջանի օրինակը», փետրվարի 13-ին այսօրվա լրատվական ծրագրում ասել էր ԱՄՆ-ի արտգործնախարար Կոնդոլիզա Րիս Մակոմբսը:

Միայն կառավարության շենքը չէ, որ Ադրբեջանը ժառանգել է ԽՍՀՄ-ից: Դադարից հետո իշխանությունը վերստանձնեց Զեյնալ Ալիևը, ինչն այժմ որդու ձեռքում է:

բայց ով իշխանությունների հետ չի դաժնակցում կամ հրապարակապես հակադրվում է նրանց, զգում է դրա ասելի կողմը: Բնական է՝ առաջին հերթին սրան են բախվում լրագրողները, ակտիվիստները, ֆաղաֆաղական հասարակության ներկայացուցիչները, ընդդիմադիրները: Գրգռող էր Կոնդոլիզա Րիս Մակոմբսի 2003-ին հրատարակած հարցազրույցը, որտեղ նա ասել էր, որ Ադրբեջանը չի արժանանում Եվրոպայի ընդգրկմանը, եթե նա օգտագործում էր նախկին հարուստ եկամուտները՝ իր սեփական կյանքը հովանավորելու նպատակով: 2003-ին հրատարակած հարցազրույցում նա ասել էր, որ Ադրբեջանը չի արժանանում Եվրոպայի ընդգրկմանը, եթե նա օգտագործում էր նախկին հարուստ եկամուտները՝ իր սեփական կյանքը հովանավորելու նպատակով: 2003-ին հրատարակած հարցազրույցում նա ասել էր, որ Ադրբեջանը չի արժանանում Եվրոպայի ընդգրկմանը, եթե նա օգտագործում էր նախկին հարուստ եկամուտները՝ իր սեփական կյանքը հովանավորելու նպատակով:

Ադրբեջանի դատարանը, հիշեցնելով, թե 1993-ին Բաբու է վերադառնում Զեյնալ Ալիևը, որտեղ ընտրյալ նախագահ, ավստրիացի ֆաղաֆաղական կայունացման երկիրը: Դիտարկելով ֆինանսում են, թե նա օգտագործում էր նախկին հարուստ եկամուտները՝ իր սեփական կյանքը հովանավորելու նպատակով: 2003-ին հրատարակած հարցազրույցում նա ասել էր, որ Ադրբեջանը չի արժանանում Եվրոպայի ընդգրկմանը, եթե նա օգտագործում էր նախկին հարուստ եկամուտները՝ իր սեփական կյանքը հովանավորելու նպատակով:

արդև ուսանողներն իրենց հույսն են արտահայտում, թե ԵՄ-ը Ալիևի եւ նրա զինակիցների դեմ կվճռի դատաւարական գործընթացները: Ինչպես Բեյլառուսի նախագահ բռնակալ Լուկաշենկոյի դեմ է արվում: Տարեց լրագրողները, հակառակը, բացահայտ հիասթափություն են ցույց տալիս: ԵՄ-ը եւ Գերմանիան թեւ ժողովրդավարական արժեքներ են փարզում, բայց հետեւողական չեն արձագանքում մամուլի եւ կարծիքի ազատության արդարացի սահմանափակումներին:

Մարդու իրավունքները՝ նավթի դիմաց

«Մեկուսացումը լուրջ անգամ ժողովրդավարության չի ուղղորդում: Բնականաբար՝ Եվրոպական միությունը միայն բազմաթիվ երկրների հետ աշխատում է, որոնք մեր դասակարգի ժողովրդավարությունը չունեն», ասում է Բուրնհեյմերի դատաւար Անդրեաս Շոֆերը: Օրինակ՝ Չինաստանն էլ ժողովրդավար չէ, բայց ի հեճուկն դրա միջոցով կառուցողական աշխատանքներ են տեսնում է Բրիտանիան-դեմոկրատիայի փոխարինումը, որ 1998-ից սկսած ԶԴ միության խմբակցության ղեկավարն է արտաքին հանձնաժողովում: Ընդդիմադիր ֆաղաֆաղական գործիչ Զաքիեյն ասում է, թե մինչեւ որոշակի ասիստան հասկանում է հեռաց-

ընդդիմադիր ժողովրդական ճակատ կուսակցության 20-ամյա անդամներից մեկին ձերբակալել են՝ մտքը բնամիջոց ունենալու մեղադրանքով, ինչը երիտասարդ խիստ ժխտում է: Աշխարհում ճանաչված երկու բլոգերներ Էմին Միլլին ու Ադնան Զաֆրադեն սարիներ առաջ իրենց նախաձեռնած հրապարակումներից ավելի նվազ հրատարակություններ են անդրադառնում, դատաւար այն է, որ ցույցերի ժամանակ ծեծվելու ու ձերբակալվելու ռիսկի դիմել էլ չեն ուզում: Այդուհանդերձ 17 ամսվա բանտարկություն ստացան: Որ նրանք նույնքան վաղաժամ ազատ արձակվեցին, դատարանն են միջազգային դատարանին՝ Բուրնհեյմերի դատարանին դատաւարություն ստացան: Որ նրանք նույնքան վաղաժամ ազատ արձակվեցին, դատարանն են միջազգային դատարանին՝ Բուրնհեյմերի դատարանին դատաւարություն ստացան: Որ նրանք նույնքան վաղաժամ ազատ արձակվեցին, դատարանն են միջազգային դատարանին՝ Բուրնհեյմերի դատարանին դատաւարություն ստացան:

Հոռետեսություն ի հեճուկն փոքր հաջողության

Նաեւ ուրիշ դատաւարներն էլ երբեմն փոքր հաջողություններ են գրանցում: Դեկտեմբերին Բաբուին «Կոնրադ Ադենաուեր» հիմնադրամը կոնֆերանս էր կազմակերպել, որի ժամանակ արդեւաբանի մասնակիցները ազատ կարողացել են խոսել այնուհետ թեմայի մասին, ինչպիսի կարծիքի ազատությունն է: Երկարժամանակյա դադարից հետո առաջին անգամ կոնֆերանսին

Ռեալությունների եւ մարդու իրավունքների արանքում

Եվրոպայի ինչպէս պիտի վարվի բռնակալական ռեժիմների հետ

Tagesschau-ի եթերից Ջիլվիա Շոյթերը: Ադրբեջանի վերաբերյալ այսօրվա դիտարկում վերջին օրը նույն ոչ միայն հաճախ չեն լսի, ինչը «Կիբիխի» սառույցը հալեցնելուց հետո ակնկալվում էր, այլեւ երկակի ստանդարտների մանիչով գերմանական զանգվածային լրատվամիջոցներում հրապարակ են մեծվում միայն այնուհետ «մտադրություններ», ինչից նավթի հոսքն ուղղակի գլխադրույթ է առաջացնում: Այսօր երկայացվող Ջիլվիա Շոյթերի՝ դիտարկում գնահատականներով (ու մեր թեթեւակի կրճատումներով) հաղորդումը միզուց փոխելով է գերմանացիների հայացքը: Դրանում:

զրանցումը օտարներ է տեսել, իսկ մեծնայություններով անցկացված ընտրություններով ձեւավորված խորհրդարանում ընդդիմադիր ֆաղաֆաղական որեւէ գործիչ չի ներկայացված:

Բայց ի՞նչ դիրքում կորեզրի Արեւոսեւր մի երկրի հանդեմ, որը Ռուսաստանի եւ Իրանի միջեւ գազ է նավթ փոխադրող կարեւորագույն ուղի է, որի մասնակցությունը «Նաբուկո» ծրագրին անխուսափելի է, որը սարիներ է կառուցում ՆԱՏՕ-ի Գործընկերություն հանուն խաղաղության ծրագրին եւ ծառայում է որդեմիջոցակալ կայարան Աֆղանստան ուղեւորող փոխադրամիջոցների համար, որի առաջնությունը իր ռազմավարական առավելությունն է, որն այնուհետ է գործադրում, որ բոլոր մեծ ուժերին իր հանդեմ բարեհաճ է դառնում:

Քարտեզում ԱՂ-ն պատկերված է Ադրբեջանից տարբեր՝ Զայաստանի գույնով:

Պատժելու համար՝ բանակ

Ընտրություններից հետո Զաքիեյն չի արժանանում երկրի դուրս գալ: Բանակում ծառայությունից խուսափելու համար նա միջին կանգնի դասարանի առջեւ: Զաքիեյն կարծիքով, իր դեմ գործը ֆաղաֆաղական է, քանի որ իշխանություններն ուզում են իր մեծն ակտիվիստներին «չեզոքացնել»: Ադրբեջանում առկա լրագրող խաղիչա Իսմայիլովն սեղոյակ է մնամորհնակ դեմքերի եւ հայտնում է, թե արդեւաբանական իշխանությունները վաս համբավ են ձեռք բերել, քանի որ այլակարծությանը աջի ընկածներին են դատարանում բանակ գնալ: Ծառայությունը դժվար է եւ դատաւար է համարվում նրանց համար, ովքեր ֆինանսում են կառավարությանը: Կամայակառությունը եւ կոռուպցիան ամենուր են Ադրբեջանում: Ներադրական խնդիրներից են իրանական միջոց է անընդհատ հնչող դատարանական հետաքննչական ուղղված հարեան Զայաստանին, որ սնորհում է Լեռնային Ղարաբաղի վիճարկելի սարածք:

ԵՄ արտաքին հանձնակազմը Զեյնալ Ալիևի՝ նույնքան խորհրդարանական ընտրությունների առիթով արված արձագանքը Ադրբեջանի անուստ դրդալու առիթ չի սվել: Նա ֆաղաֆաղական է արդեւաբանից ուսուցանելու մեծ ճիգ գործադրել՝ սանձնած միջազգային դատարանները ժողովրդական սկզբունքների համեմատ կենսազործելու: Ադրբեջանը ԵՄ-ի կարեւորագույն գործակից է՝ դատարան են սատար կանգնել հեռագա ֆաղաֆաղական բարեփոխումներին: ԵՄ-ն առաջարկում է առցանց դատարանային, վիզայի թեթեւացված կարգ, առեսրի ազատ գոյն: Զանի դեռ արդեւաբանական առաջնությունը նավթային եկամուտներից են օգտվում է անարգել ձանփորդում, սրանք թույլ խթան են: Նախագահ Ալիևը անցյալ սարիներին 4 անգամ եղել է Գերմանիայում: Մյունխենյան կոնֆերանսին էլ էր հրավիրված, ինչու էր Դավոսի սնտեսական ֆորումին: Արտգործնախարարության խոսնակը, շարունակում է «Թագեսաուեր» վերլուծաբանը, ի դատարանական հարցման ասել է, թե դաժնային կառավարությունը Ադրբեջանի առջեւ էլ կանոնավոր դնում է իր դատաւարները՝ բարեկամ մարդու իրավունքների, ժողովրդավարության, իրավական դեմոկրատիայի հարցում: Սա մեր հետաքննչությունների, նաեւ արժեքներով ղեկավարվող արտաքին ֆաղաֆաղականության մաս է կազմում:

Մեկուսացումը լուրջ անգամ ժողովրդավարության չի ուղղորդում: Բնականաբար՝ Եվրոպական միությունը միայն բազմաթիվ երկրների հետ աշխատում է, որոնք մեր դասակարգի ժողովրդավարությունը չունեն», ասում է Բուրնհեյմերի դատաւար Անդրեաս Շոֆերը: Օրինակ՝ Չինաստանն էլ ժողովրդավար չէ, բայց ի հեճուկն դրա միջոցով կառուցողական աշխատանքներ են տեսնում է Բրիտանիան-դեմոկրատիայի փոխարինումը, որ 1998-ից սկսած ԶԴ միության խմբակցության ղեկավարն է արտաքին հանձնաժողովում: Ընդդիմադիր ֆաղաֆաղական գործիչ Զաքիեյն ասում է, թե մինչեւ որոշակի ասիստան հասկանում է հեռաց-

մասնակցում էր թեմանցած հարեան Զայաստանից մի ֆաղաֆաղական գործիչ: Թեթեւ նա անընդհատ հսկվել է, բայց կարողացել է ազատ խոսել մամուլի հետ:

Այսօրվա եզակի հաջողությունները Ադրբեջանի ակտիվիստներից օտարները հոռետեսությունը փչ են փոխում: Գործնականում յուրաքանչյուրն է հասկանում, թե նավթային օժանդակումներից ստացված մուսուլման արդեւաբան են զազաթնակեցին: Բլոգեր Ադնան Զաֆրադեն երկուդում է, թե կառավարությունը հետ ավելի կարծ միջոցառումներով փորձ կանի իր իշխանությունը դատաւար: Ընդդիմությունն այնքան լիովին կկործանվի: Բայց Եգիպտոսի եւ Թունիսի օրինակը ցույց է տալիս, որ հասարակության մեջ խոսակցի բացակայությունը հենց կառավարության համար կարող է վստագավոր լինել: Այնտեղ (խոսքը Թունիսի մասին է - ԱՄ. Գ.) կարճ ժամանակամիջոցում զարգանում է ընդդիմադիր կառուցվածքից, առաջնորդի գուրկ ժողովրդական մի շարժում: Երբ Թունիսի նախկին նախագահը զայրացած ամբոխին ուզում էր զիջումներով դիմել, բացակայում էր բանակցող անձը՝ գործակիցը: Նա չէր կարողանում ժողովրդի դատաւարներին արագ արձագանքել, քանի որ բնակչության հետ հաղորդակցությունից գուրկ էր: Վերջ ի վերջ զանգվածների շարժման ընթացքը սփոթեց նախկին նախագահին գլխադրույթ փախելու երկիրը:

Ադրբեջանում շատերն իսլամի չափավոր կողմակիցներ են: Կառավարությունը, սակայն, կարծիք միջոցներ է ձեռնարկում իսլամական ընդդիմադիրների հանդեպ:

Ո՞րն ասարեւ

Շոֆերը ասում է, որ Եվրոպական միությունը միայն բազմաթիվ երկրների հետ աշխատում է, որոնք մեր դասակարգի ժողովրդավարությունը չունեն», ասում է Բուրնհեյմերի դատաւար Անդրեաս Շոֆերը: Օրինակ՝ Չինաստանն էլ ժողովրդավար չէ, բայց ի հեճուկն դրա միջոցով կառուցողական աշխատանքներ են տեսնում է Բրիտանիան-դեմոկրատիայի փոխարինումը, որ 1998-ից սկսած ԶԴ միության խմբակցության ղեկավարն է արտաքին հանձնաժողովում: Ընդդիմադիր ֆաղաֆաղական գործիչ Զաքիեյն ասում է, թե մինչեւ որոշակի ասիստան հասկանում է հեռաց-

Թողարկվել է Արաֆա Դավթյանի կասարմամբ ռուսական ռումանների շայնասկալարաչափ

Արաֆա Դավթյանի (1949-2010) մահվանից հետո լույս է տեսել նրա առաջին հեծմահու ձայնասկալարաչափը: Այն կազմել է հրատարակել է Կոնստանդին Օրբելյանը: Ստորև ներկայացնում ենք ձայնասկալարաչափի հրատարակման դասնությունը և Կոնստանդին Օրբելյանի հուշերը մեծ երգչուհու մասին:

Արաֆա Դավթյանին հանդիմեցի 22 տարի առաջ Ֆրանսիայի գավառական Տուրս քաղաքում: Նա աշխատում էր իմ ընկեր եւ գործընկեր Վլադիմիր Սոխոլովի եւ վերջինիս «Մոսկովյան վիթրոլներ» կամերային նվագախմբի հետ: Ես ամբողջովին գերվել էի Արաֆայի բյուրեղյա մաքրություն ունեցող ձայնով, վարդենոթյանը եւ Մոցարտի հիաստանջ ստեղծագործությունների հանդեմ նվիրվածությամբ: Սա ծանոթություն էր ոչ միայն Արաֆա երգչուհու, այլև ջերմ եւ հիաստանջ մարդու հետ, ում հետ ես հետո բախտ ունեցա աշխատելու եւ 20 տարի ընթացքում հանդես գալու ավելի քան 250 համերգներով: Երբ 1991-ին ես նշանակվեցի Մոսկովյան կամերային նվագախմբի երաժշտական ղեկավար, ես խնդրեցի Արաֆային որոնել մեծակատար հանդես գալու իմ առաջին համերգը ընթացքում Մոսկովյան կոնսերվատորիայի մեծ դահլիճում: Արաֆա Դավթյանի հետ մեծ համերգներով բեմադրվեցին ողջ աշխարհով՝ Ճապոնիա, Գերմանիա, Գերադային ԱՖրիկա, Գերադային Ամերիկա եւ Եվրոպա:

մամբ եւ առանձնահատուկ ճշմարտությամբ: Դժբախտաբար, նրա այդ կասարմաներից որեւէ մեկը չի ձայնագրվել: 1990-ականների կեսերին ես կարողացա ձայնագրել այն ստեղծագործությունները, որոնք ներկայացնում են ձեռք:

Մեծ նվաճումները մեծ ջանքեր են պահանջում: Գայասանում աղոթող Արաֆայի ու Մոսկովյան աղոթող հիաստանջ դաշնակահար Վլադիմիր Վլեդկեյի հետ մեծ մի ֆանի ազատ շաբաթ էին գտել, որոնցով Արաֆա զար Մոսկովյան ձայնագրվելու այս ալբոմի համար, ուր, հանդգնված եմ, ընդգրկված են ռուսական երաժշտական արվեստի գահարներ:

ԿՈՆՍՏԱՆԴԻՆ ՕՐԵԼԵՅԱՆ

Գավառական ներկայացում մայրաքաղաքից

Օրերս Երեւանի Լորի բասրոնը հյուրախաղով հանդես եկավ Վանաձորի Դոկի. Արեւյանի անվան ժողովրդական դրամատիկական բասրոնում Լիանա Անթառանյանի «Սարերում կյանք կա...» օրհեստի բեմադրությանը:

Օճեված սյուժեով լիցան զուրկ էր գեղարվեստական մի բարձր արժանիքներից: Պիեսից բացակայում էր կոմիքսիկը, իսկ եթե կոմիքսիկը բացակայում է, նշանակում է, երկը չի կարող լինել լիարժեք, առավել ես դրամատիկական: Այն ավելի բազում էր երկրակայան շունչ, քան դրամատիկական:

Թեեւ գրեթե բոլոր դերակատարները որոշիչներով եւ հայտնի էին սերիալներից, սակայն ոչ մեկի կերպարը ամբողջական չէր, ինչը, նախ եւ առաջ բխում էր խաղացվող նյութից՝ դրամատիկական շաբաթ: Որքան էլ վերադաստիարակներով դասեմք դերակատարների մասին, միեւնոյն է, չկար ուրեւ արհեստ, որը կարողանար իր խաղով առանձնանար մյուսներից:

Եվ զարմանալից այն էր, որ ամենաթույլ դերակատարը հենց իմը՝ Պիեսի հեղինակն էր, ով նույնպես զբաղված էր ներկայացման մեջ: Նա բնավ չուներ խոսքի կուլտուրա եւ խոսքը հանդիսականին հասցնելու կարողություն: Իսկ կերպարաստեղծման մասին ավելորդ է խոսելը: Գրվածակները փորձում էր գույն բերել ներկայացման մեջ, սակայն նրան չէր հաջողվում դուրս գալ գերխաղի սահմաններից: Չկարողանալով հասնել արհեստի Գրվածակներին արհեստի Կարեն Զանիբեկյանը ոչինչ առանձնահատուկ չբերեց իր կերպարների դասկարարի: Երբեմն թվում էր, թե դերակատարն անելիքը չգիտեր բեմում: Բավական արհեստի էին միզանցները, հիմնականում օգտագործվում էր նախաբեմը: Զարմանալից այն է, որ այս ներկայացման բեմադրիչը լեզունդար «Անցան արեւ» ներկայացման բեմադրիչ, Գրվածակների կասարմավոր գործիչ, Գրվածակների մրցանակի դափնեկիր Արաբեց Գրվածակներից էր, ով Գ. Մաթեոսյանի վերոնշյալ բարձրագույն գործով մնալ 20-րդ դարավերջի հայ բասրոնի դասնության մեջ: Թեեւ Վանաձորի հանդիսականները, կուլտուրայից ու հարգանքից ելնելով, ջերմորեն ծափահարում էին դերասաններին, սակայն այդ ծափերը վասակված չէին:

ԿՈՆՍՏԱՆԴԻՆ ՕՐԵԼԵՅԱՆ
Բանասերգործուհի

«Կամավորը»

Փետրվարի 22-ին, ժամը 14:00-ին Գայասանի Ազգային գրադարանի նիստերի սրահում կցուցադրվի Աննա Թովմասյանի «Կամավորը» ֆիլմը: Ֆիլմը դասնում է երեք ընկերների՝ Դմիտրի Սոսիսի, Իլյա Կուլիկի եւ Սյասնիկ Գաղաթյանի մասին, ովքեր մասնակցել են Արցախյան պատերազմին:

«Փաստ է, որ Արցախյան պատերազմում երկու կողմերում էլ կռվել են այլազգիներ: Այլ հարց է, թե ինչ կերպ էին ինչ աղավաղումներով է միջազգային հանրությանը այդ փաստը ներկայացնում Արցախյան կողմում կռվողներին որակելով որոնք «վաճառ մարդասպաններ», առում է սցենարի հեղինակ Աննա Թովմասյանը:

Ազգային գրադարանի Տնօրենի եւ միջոցառումների կազմակերպչուհու Բաբյան

Ուխտագնացություն Մադրաս

Փետրվարի 20-ին հնդկահայոց հոգեւոր հովիվ, Գայոս մարդասիրական ձեռնարկի կազմակերպիչ հոգեւորիկ Ս. Խորեն արք. Գովհաննիսյանը Ս. Նազարեթ Սայր եկեղեցու վարչության, ձեռնարկի ուսուցիչների եւ մի խումբ աշակերտների հետ Կալկաթայից (Գոդկասան) ուխտի գնաց Չեննայի (Մադրաս) Ս. Ասվածածին եկեղեցի (հիմնադրված՝ 1712 թ.), ուր մասնակցեց Սուրբ Գայոսի պատարագ: Գովհաննիսյանը, կասարմվեց հոգեհանգստյան արարողություն եկեղեցու հարակից «Շնավոյնյան» դամբարանում, որտեղ իրենց հավիտենական հանգիստ են գտել Գայոսի ավագ քահանայապետը, Շահամիր Շահամիրյանը...

Մադրասի հայ գաղութը ձեռնարկվել է 17-րդ դարում: Այն դարձել է հնդկահայ գաղութային հոգեւոր-մականության ուսանող: 1794-1796 թվականներին Մադրասում հրատարակվեց առաջին հայ դարբերակագիրը՝ «Ազգարարը», որի խմբագիրն էր Գայոսյան ավագ քահանայապետը:

«Օսմանյան կայսրության մնացորդները»

ցուցահանդես էր 30րդի «Պրես Մասնակերպում»

Անցյալ տարվա նոյեմբերի 19-ին Երու Յուրի «Պրես Մասնակերպում» դասկերարահում բացված եւ մինչեւ այս տարվա փետրվարի 12-ը գործող «Նոր հանդիպումներ նախկին կայսրության մնացորդների հետ» ցուցահանդեսը կուրսորակա աշխատանքների համեմատության լավ առիթ է ծառայել: Մեկնաբանությունների համար հրավիրված են եղել արվեստագետներ Դեֆնի Այսաը եւ Նաիրի Մելնոյանը:

Ինճուրոյն մականությամբ կառուցվող բարդությունները: Մասնակիցների բարձր եղել են Սիլվա Անեմյանը եւ Ասիկան Դեմիրճյանը, Գայոս Դեմիրճյանը, Գայոս Անեմյանի-Ելմեյետկյանը եւ Անահիտ Գասարյանը, Մայլ Բլումը եւ Դամիր Նիկոլիցը, Արամ Զիբիլյանը եւ Արամ Մասոկը, Սթեֆանո Ցիլոպոլոսը եւ Ուրուլա Իզիկը, Զալալ Թուֆիկը, Սելիմ Կուրան եւ այլն:

Ըստ «Ամինյն միտր սփեթթեթթ» շաբաթաթերթի հունվարի 22-ի համարի՝ ցուցահանդեսին մասնակցել են նախկինում Օսմանյան կայսրության (1299-1922) մաս կազմող ազգությունների, այդ թվում՝ հույների, հայերի, բուսնիացիների, հրեաների, լիբանոնցիների եւ թուրքերի ներկայացուցիչները, որոնք փորձել են դարձել խզման արբեր ձեւերի ազդեցությունները եւ հետագայում նոր՝

Ցուցահանդեսի առիթով «Ինչու» դասկերպվել վկայի մահը՝ խորագրով դասախոսություն է կարդացել փետրվարի 3-ին Թուրքիայի Սաբանչի համալսարանի դասախոս Պրոֆ. Մարկ Նեանյանը՝ «դասնագրական խեղաթյուրումներ եւ Արեւի գրողները» գրի հեղինակը, ով փիլիսոփայական խորհրդածություններով փորձել է ներթափանցել «վկայի մահը» հասկացության մեջ:

Ս. Օ.

Միջիգան

«Մասունցի Դավթի կերպարանափոխությունները»

Փետրվարի 14-ին ԳԲԸՄ-ի Միջիգանում գործող Ալեք եւ Մարի Մանուկյան վարժարանի դահլիճում տեղի է ունեցել դասախոսություն «Մասունցի Դավթի կերպարանափոխությունները» թեմայով, կազմակերպությանը Թեթեյան մականության միության եւ Սամբուկահայերի մականության ընկերության: Այդ առիթով խմբագրությանը հասցեագրված հաղորդագրության փոխանցմամբ՝ անդրադառնալով դուրս գալուսկան եւ մարդկային հարստության գեղարվեստական կերպարի կյանքի արբեր ցրանների փոփոխական ձեւավորումներին, հրավիրված դասախոս դոկտ. Գայոս

Գայոս Գայոսյանը հանդուհ բացատրություններ է ներկայացրել եւ նշել, որ հայկական հերոսների մեծ ձեւափոխումները ուսումնասիրելով հնարավոր է լինում հասկանալ հայկականից բացի նաեւ հարեւան երկրների հերոսների հասկանալու գործը, եւ ավելի լայն իմաստով՝ հնդեվրոպական բանասիրության եւ դուրսագնացության բնորոշ հասկանալու:

Գայոս Գայոսյանը ավարտել է Երեւանի Պետական լուսագրական եւ մարդկային հարստության գեղարվեստական կերպարի կյանքի արբեր ցրանների փոփոխական ձեւավորումներին, հրավիրված դասախոս դոկտ. Գայոս

Ս. Օ.

Լույս է տեսել «Չարամեռիկ Պերճիկ Բյուրջյանի էսսեների հավաքածուն»

Դուրս՝ Կարինե Արմենի խմբագրությանը եւ անգլերեն թարգմանությանը Լու Արմենյան օրեր լույս է տեսել Պերճիկի ինճուս գրող, էսսեիստ, վարժապետի Պերճիկի Բյուրջյանի ինճուս գրքերում ու ինճուս գրքերում նույնպես հոդվածների հավաքածուն: Եղեմնից մագադուր ծնողների զավակ՝ Պերճիկին «Ներքին դարձ» խորագրով գրում բացահայտում է գեղասիրության խորագրերը իր անճուսական կյանքի վրա: Պերճիկը ընդգրկված 37 հոդվածները գրված են եղել բնագրում՝ Ֆրանսիայի լեզվով 1987-88 թվականներին: Սերառված ընթացակարգի լուսնակարները հուշագրության տեսք են սալիս գրություններին: Պերճիկը նախաբանում հոգեբան Եսա Ղարաջիկյանի նշում է «Պերճիկ Բյուրջյանը հայերի գեղասիրության արեւելյան իրադարձությունը եւ նրա փայլալից հետեւանները, որոնք դասնագրողները նրա ընթացիկը տեղա-

հանմանը, դարձել է ինճուս գրքերում ու մարդասիրական արժանիքների հայտնաբերման քերթի մի «հուշագրական» ուր իմ կարծիքով, կարելի է համեմատել Վիկտոր Ֆրանկելի կյանքի իմաստի ուսումնասիրության հետ:

Եսսեները դասավորված են ժամանակագրական կարգով, հետո են կարդացվում շնորհիվ դուրս հոյակապ թարգմանության, եւ չափազանց ազդեցիկ են: Դրանցում հեղինակը խորհրդ էր սալիս դրական բաներ օգտագործել, դրական մեթոդ արտահայտել եւ երբեք չհիասթափվել:

Ըստ հրատարակման առիթով խմբագրությանը հասցեագրված հայտարարության «Inner Heave» գիրքը կարելի է ձեռք բերել Գեղարվեստական «Զեթաթ», «Արիլ», «Պերճ» եւ «Սարգարաթ» գրատարածություններում: Գովհաննիսյանը շեղակությունների համար այցելել

http://photokarine.blogspot.com կայքը:

Ս. Օ.

Թութանհանուհի դամբարանի 19 նմուշներ վերադարձվում են Եգիպտոսին

Եգիպտոսում հայտարարեցին, որ Երու Յուրի Մեսրոպոսյան արվեստի թանգարանը 2011 թ. կեսերին՝ Կահիրեի Եգիպտական թանգարանին, որտեղ ցուցադրված է փարավոնի սկյա դիմակը, կվերադարձնի Թութանհանուհի դամբարանին առնչվող 19 արվեստի գործեր, որոնց մեջ մեծ հետաքրքրություն են ներկայացնում բրոնզե ցնիկի արձանը եւ ձեռքի սկյա շղթայի մի կտոր՝ սփինդի տեսքով:

Դաշնակահարի նոր ռեկորդ

Ճապոնացի դաշնակահար Յուրի Յուրի 3ակույոման, 40 տարեկան, Փարիզի ազգային կոնսերվատորիայի նախկին սանը, հայտարարեց, որ ցանկանում է նոր ռեկորդ սահմանել մայիսի 3-ին Տոկիոյում կայանալի մարտիկական համերգի ժամանակ: Գայոսյանը կեսի 18 ժամ: Նա կկատարի Շոպենի 212 ստեղծագործություններ, գրված դաշնակահարի համար:

Նա կնվազի առանց դարձնելու, համերգի ընթացքում կվերցնի 10 կարճ ընդմիջում: Նախկին ռեկորդը նույնպես դասկանում է Յուրի Յուրի: Դա 2010 թ. մայիսին էր, երբ օրը, երբ նա անընդհատ նվագեց 16 ժամից ավել, կատարեց Շոպենի 166 ստեղծագործություն, նույն հաջողակությամբ:

Օրվա հետերով

Չինականների գծով առջեւում են ԱՄՆ-ը և Արեւմտյան Եվրոպան

Սոկիլովնուս գործող հաղաղության խնդիրների հետազոտության միջազգային ինստիտուտը (SIPRI) հրատարակել է 2009-ի ռազմադրուճաբերական 100 խոշորագույն ընկերությունների ցանկը: Առաջին տեղում ամերիկյան «Լոհիդ Մարշին» ընկերությունն է, որի հասույթը 2009-ին կազմել է 33,43 մլրդ դոլար: «Լոհիդ Մարշին» հաջորդել է առաջ անցնել բրիտանական BAE Systems-ից, որը զենի վաճառքից ստացել է 33,25 մլրդ դոլար և զբաղեցնում է ցանկի 2-րդ հորիզոնականը: Առաջին տասնյակում են եւս 7 ամերիկյան ընկերություններ. Boeing (3-րդ տեղ, 32,3 մլրդ դոլար), Northrop Grumman (4-րդ տեղ, 27 մլրդ), General Dynamics (5-րդ տեղ, 25,6 մլրդ), Raytheon (6-րդ տեղ, 23,1 մլրդ), L-3 Communications (9-րդ տեղ, 13 մլրդ) և United Technologies (10-րդ տեղ, 11,1 մլրդ):

Բացի BAE Systems-ից, տասնյակում հայտնվել են եւս 2 արեւմտեվրոպական ընկերություններ՝ EADS եվրոպական կոնցեռնը (7-րդ տեղ, 15,9 մլրդ) և իտալական Finmeccanica ընկերությունը (8-րդ տեղ, 13,3 մլրդ): SIPRI-ի ցանկում հայտնվել է նաեւ ռուսական 6 ընկերություն: Դրանց մեջ ամենաբարձր՝ 23-րդ տեղը զբաղեցնում է «Ալմազ-Անթեյը» (3,3 մլրդ): 29-րդ տեղում է «Միացյալ ավիացիոնական կորպորացիան» (2,7 մլրդ): Չինական ընկերությունները ցանկում ընդգրկված չեն հավասարի սվայների բացակայության դեպքում, նույնիսկ «Ֆիզարո» թերթը: Ցանկում ընդհանուր առմամբ ներկա են ամերիկյան 45 եւ արեւմտեվրոպական 33 ընկերություններ: Դրանց համաձայն հասույթը կազմել է 368 մլրդ դոլար կամ զենք արտադրող 100 խոշորագույն ընկերությունների վաճառքի համարումարի 91,7 տոկոսը: Ցանկի 100 ընկերությունների վաճառքի ընդհանուր ծավալը 2008-ի համեմատությամբ 2009-ին աճել է 8 տոկոսով (14,8 մլրդ դոլարով) և կազմել է 401 մլրդ դոլար:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության աշխատակազմը հայտարարում է մրցույթ Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարության կառավարման ոլորտում գործող սննդամթերքի անվանագրության ղեկավարական ծառայության ղեկավարի պաշտոնի համար

Նշված թափուր դասերը զբաղեցնելու համար դասանվանում է՝

- Ազգային ճեմնագիտության, իրավագիտության, բնական, անասնաբուժական գիտությունների, սննդի հիգիենայի մագիստրի և ավելի բարձր ասիճան
- Ծանոթություն ԵՄ համայնքային համաձայնությանը (EU Acquis Communautaire), միջազգային օրենսդրությանը և սանիտարիայի ու բուսասանիտարիայի կարգավորման սանդղակներին
- Աշխատանքային փորձ նախագծի կառավարման բնագավառում
- Սանիտարիայի և բուսասանիտարիայի կարգավորման հարցերով զբաղվելու մասնագիտական փորձ
- Իրավական ակտերի մշակման աշխատանքային փորձ, ծանոթություն սննդամթերքի անվանագրության, անասնաբուժության, բուսասանիտարիայի օրենսդրությանը
- Կառուցվածքային փոփոխությունների աշխատանքային փորձ
- Ծանոթություն միջազգային հավասարագրման կանոններին և դասանվանումներին
- ԵՄ հաղափականության և ծրագրերի իմացություն
- Եվրոպական հարեանության ֆալանկանության (ENP) և Արեւելյան գործընկերության շրջանակում հարեան երկրների՝
  - ԵՄ-ին ինտեգրման գործընթացի մասին իրազեկություն և ղեկավարում
  - Գրավոր և բանավոր հաղորդակցման գերազանց հմտություններ
  - Անգլերեն լեզվի ազատ օգտագործում. ռուսերեն լեզվի իմացությունը կոլիսկի որոշ առավելություն
  - Համակարգչային հմտություններ

Աշխատանքի նկարագրություն՝

- Ռիսկերի վերլուծության և փաստաթղթավարության մեխանիզմների ներդրում.
- Պենետրացիայի ձեռնարկային օրգանիզմների ներդրում. Գեներալիտետի մեխանիզմների ներդրում.
- Անասնաբուժական և սննդամթերքի անվանագրության լաբորատորիաների ցանցի հզորացման իրականացում.
- Սննդի լաբորատորիաների հավասարագրմանը միջազգային ISO/IEC 17025 սանդղակների համաձայն.
- Ազգային երաշխավորված լաբորատորիաների հիմնադրման ռազմավարության մշակում.
- Ռիսկերի գնահատման ինստիտուտների հզորացում

Դիմող ՀՀ քաղաքացիները ղեկավար ենթակայացնեն հետևյալ փաստաթղթերը՝

- գրավոր դիմում՝ համաձայն կցված ձևի,
- ֆալկած՝ աշխատանքային գրուկից,
- ինժնային սագրություն՝ հայերեն և անգլերեն լեզուներով,
- անձնագրի դասձեռքը

Քաղաքացին մրցույթին մասնակցելու համար փաստաթղթերը ուղարկում է հետևյալ էլեկտրոնային հասցեով՝ ani.barkhudaryan@gov.am

Մրցույթի կիրառվելու միայն կարճ ցուցակում ընդգրկված թեկնածուները:

Մրցույթը կանցկացվի ՀՀ կառավարության աշխատակազմի շենքում՝ Բ. Երևան, Հանրապետության հրատարակ, Կառավարական սոն 1՝

Դիմումների ընդունման վերջին ժամկետն է՝ 2011 թվականի մարտի 14-ը ժամը 17:00:

Դիմումների ձեռքը ստացված են www.gov.am, www.careercenter.am կայքերում:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել Հայաստանի Հանրապետության կառավարության աշխատակազմի անձնակազմի կառավարման վարչություն՝ 51-57-55 հեռախոսահամարով:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության աշխատակազմը հայտարարում է մրցույթ Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարության կառավարման ոլորտում գործող սննդամթերքի անվանագրության ղեկավարական ծառայության ղեկավարի պաշտոնի համար

Նշված թափուր դասերը զբաղեցնելու համար դասանվանում է՝

- Ազգային ճեմնագիտության, իրավագիտության, բնական, անասնաբուժական գիտությունների, սննդի հիգիենայի մագիստրի և ավելի բարձր ասիճան
- Ծանոթություն ԵՄ համայնքային համաձայնությանը (EU Acquis Communautaire), միջազգային օրենսդրությանը և սանիտարիայի ու բուսասանիտարիայի կարգավորման սանդղակներին
- Աշխատանքային փորձ նախագծի կառավարման բնագավառում
- Սանիտարիայի և բուսասանիտարիայի կարգավորման հարցերով զբաղվելու մասնագիտական փորձ
- Իրավական ակտերի մշակման աշխատանքային փորձ, ծանոթություն սննդամթերքի անվանագրության, անասնաբուժության, բուսասանիտարիայի օրենսդրությանը
- Կառուցվածքային փոփոխությունների աշխատանքային փորձ
- Ծանոթություն միջազգային հավասարագրման կանոններին և դասանվանումներին
- ԵՄ հաղափականության և ծրագրերի իմացություն
- Եվրոպական հարեանության ֆալանկանության (ENP) և Արեւելյան գործընկերության շրջանակում հարեան երկրների՝
  - ԵՄ-ին ինտեգրման գործընթացի մասին իրազեկություն և ղեկավարում
  - Գրավոր և բանավոր հաղորդակցման գերազանց հմտություններ
  - Անգլերեն լեզվի ազատ օգտագործում. ռուսերեն լեզվի իմացությունը կոլիսկի որոշ առավելություն
  - Համակարգչային հմտություններ

Աշխատանքի նկարագրություն՝

- Սննդամթերքի անվանագրության ծառայության աղափական համար անհրաժեշտ անասնաբուժական, սանիտարական, բուսասանիտարական և սննդամթերքի անվանագրության լաբորատորիաների ցանցի հզորացման ծրագրի մշակում.
- Սննդամթերքի ներմուծման, արտահանման արանցիկ

Դիմող ՀՀ քաղաքացիները ղեկավար ենթակայացնեն հետևյալ փաստաթղթերը՝

- գրավոր դիմում՝ համաձայն կցված ձևի,
- ֆալկած՝ աշխատանքային գրուկից,
- ինժնային սագրություն՝ հայերեն և անգլերեն լեզուներով,
- անձնագրի դասձեռքը

Քաղաքացին մրցույթին մասնակցելու համար փաստաթղթերը ուղարկում է հետևյալ էլեկտրոնային հասցեով՝ ani.barkhudaryan@gov.am

Մրցույթի կիրառվելու միայն կարճ ցուցակում ընդգրկված թեկնածուները:

Մրցույթը կանցկացվի ՀՀ կառավարության աշխատակազմի շենքում՝ Բ. Երևան, Հանրապետության հրատարակ, Կառավարական սոն 1:

Դիմումների ընդունման վերջին ժամկետն է՝ 2011 թվականի մարտի 14-ը ժամը 17:00:

Դիմումների ձեռքը ստացված են www.gov.am, www.careercenter.am կայքերում:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել Հայաստանի Հանրապետության կառավարության աշխատակազմի անձնակազմի կառավարման վարչություն՝ 51-57-55 հեռախոսահամարով:

ՇԱՆՈՒՅՈՒՄ

IFC International Finance Corporation
World Bank Group

www.energyexpo.am

ԷՆԵՐԳԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅՈՒՆ ԷՔՊՈ 2011

Համաշխարհային բանկի խմբի անդամ IFC-ն հրավիրում է Ձեզ մասնակցելու ԷՆԵՐԳԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅՈՒՆ ԷՔՊՈ 2011 ցուցահանդեսին, որը տեղի կունենա 2011 թ. մարտի 10-12-ը, «Մոսկվայի տուն Երեւանում» ԱՄԳԿ-ում: Հասցե՝ Երեւան, Արցախի 7 Ցուցահանդեսի ընթացքում կենդանացվեն արդի էներգետիկայի և էներգետիկայի սարքավորումները ու տեխնոլոգիաները, ներառյալ՝

- ✓ քերամեներալից կոմբոնտներ,
- ✓ քերամեներալից էներգետիկայի սարքավորումներ,
- ✓ էներգախնայող յուրաքանչյուրի համակարգեր,
- ✓ էներգախնայող սարքավորումների օգտագործման ակտիվացում համակարգեր և այլն:

Կազմակերպիչ՝ Համաշխարհային բանկի խմբի անդամ Էներգետիկայի ֆինանսական կորպորացիա (IFC) Երեւանի կենտրոնում է՝ Էջմուշեցի ցուցահանդեսների նախագծման կենտրոնը Հասցե՝ 0001, Երեւան, Արցախի 16 Դեմ/Ֆաքս՝ (+374 10) 563 899 569 244 Բջջ՝ (+374 93) 777 052 777 053 mail: energyexpo11@gm.com

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության աշխատակազմը հայտարարում է մրցույթ Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարության կառավարման ոլորտում գործող սննդամթերքի անվանագրության ղեկավարական ծառայության ղեկավարի պաշտոնի համար

Նշված թափուր դասերը զբաղեցնելու համար դասանվանում է՝

- Ազգային ճեմնագիտության, ագրարային ճեմնագիտության, իրավագիտության, անասնաբուժության կամ բնական գիտությունների ուղակավորում (մագիստր և ավելի բարձր), 10 արվեստ մասնագիտական աշխատանքային փորձ (ներառյալ համայնքային կառավարման ոլորտում, որը ներառում է տեղական և միջազգային նախագծերի համակարգում և կառավարում)
- ԵՄ-ի համայնքային համաձայնության (EU Acquis Communautaire), սննդամթերքի անվանագրության կառավարման ոլորտում ԵՄ օրենսդրության և սանդղակների իմացություն, միջազգային և դոնոր կազմակերպությունների հետ աշխատանքային փորձ.
- Սննդամթերքի անվանագրության բնագավառում ԵՄ ֆալանկանության և ծրագրերի աղեկներին խորը իմացություն: Սննդի անվանագրության (անասնաբուժության և բուսասանիտարիայի) ղեկավար գործակալությունների կառուցվածքային բարեփոխման և հզորացման և իրավական աղափական աշխատանքային փորձ
- Արեւելյան գործընկերության (EP) և Եվրոպական հարեանության ֆալանկանության (ENP) շրջանակում ԵՄ ինտեգրման գործընթացի խոր իմացություն
- Գրավոր և բանավոր հաղորդակցման և համակարգչային գերազանց հմտություններ
- Անգլերեն և ռուսերեն լեզուների ազատ օգտագործումը անհրաժեշտ է
- Գործարար վարչարարության մագիստրի (MBA) ասիճանը և երրորդ օսար լեզվի իմացությունը առավելություն է:

Աշխատանքի նկարագրություն՝

- Պետական և միջազգային ծրագրերի համակարգում և կառավարում
- ՀՀ-ում սննդամթերքի անվանագրության իրավիճակի և միջազգային համաձայնագրերի (ՀՀ-ի և ԵՄ միջև Գործընկերության և Համագործակցության Համաձայնագիր, Արեւելյան Համագործակցության Կազմակերպության Սանիտարական և Բուսասանիտարական Միջոցառումների Համաձայնագիր) դասանվանումների գնահատում.
- Սննդի շղթայի հետազոտություն «Ֆերմայից դեպի աշխարհ» ծրագրի ազգային մակարդակով ներդրման յուրահասուկ մեխանիզմների մշակում
- Փոփ, միջին և խոշոր սննդարդյունաբերական ձեռնարկություններում ԿԿԿԿ (Կազմակերպությունների և սկզբնական կրիտիկական կետեր) համակարգի ներդրման ռազմավարության մշակում
- Սննդամթերքի անվանագրության բնագավառում վարչարարության և լավ կառավարման ծրագրի մշակում, բարեփոխում և ներդրում
- Սննդի բիզնես օպերատորների գրանցման յուրահասուկ մեխանիզմների մշակում և իրականացում

Դիմող ՀՀ քաղաքացիները ղեկավար ենթակայացնեն հետևյալ փաստաթղթերը՝

- գրավոր դիմում՝ համաձայն կցված ձևի,
- ֆալկած՝ աշխատանքային գրուկից,
- ինժնային սագրություն՝ հայերեն և անգլերեն լեզուներով,
- անձնագրի դասձեռքը

Քաղաքացին մրցույթին մասնակցելու համար փաստաթղթերը ուղարկում է հետևյալ էլեկտրոնային հասցեով՝ ani.barkhudaryan@gov.am

Մրցույթի կիրառվելու միայն կարճ ցուցակում ընդգրկված թեկնածուները:

Մրցույթը կանցկացվի ՀՀ կառավարության աշխատակազմի շենքում՝ Բ. Երևան, Հանրապետության հրատարակ, Կառավարական սոն 1՝

Դիմումների ընդունման վերջին ժամկետն է՝ 2011 թվականի մարտի 14-ը ժամը 17:00-ը:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել Հայաստանի Հանրապետության կառավարության աշխատակազմի անձնակազմի կառավարման վարչություն՝ 51-57-55 հեռախոսահամարով: